

Oficiul Român pentru Adopții

**DESPRE ADOPTIE
INFORMAȚII PENTRU PĂRINȚII ADOPTIVI**

Extras din cărțile

Manualul părintelui adoptiv, de Amy Neil Salter

Cum să faci evaluări de calitate, de Sylvia Barker, Sheila Byrne,
Marjorie Morrison, Marcia Spence

Discutând despre adopție cu copilul adoptat, de Marjorie Morrison

Tradus în mai 2007 și distribuit gratuit de:
Oficiul Român pentru Adopții
Str. Muzeul Zambaccian, nr.29, sector 1, 011872 București, Romania
Tel. 2301351, fax. 2301320,
Webiste: www.adoptiiromania.ro
E-mail: secretariat@adoptiiromania.ro

Traducera și editarea acestui extras au fost finanțate prin proiectul Phare RO 2003/005-551.01.01.01, “Campanie Educațională pentru Drepturile Copilului”.

În format electronic, extrasul poate fi găsit la adresa: www.adoptiiromania.ro

Extras din **The Adopter's Handbook, Information, resources and services for adoptive parents**, de Amy Neil Salter (ISBN 1-903699-92-4), **Making Good Assessments, A practical resource guide**, de Sylvia Barker, Sheila Byrne, Marjorie Morisson, Marcia Spence (ISBN 1-873868-74-X), **Talking about adoption to your adopted child**, de Marjorie Morrision (ISBN 1-903699-52-5)

Drepturile asupra versiunii în limba română aparțin:
Oficiul Român pentru Adopții
Str. Muzeul Zambaccian, nr.29, sector 1, 011872 București, Romania
Tel. 2301351, fax. 2301320,
Webiste: www.adoptiiromania.ro
E-mail: secretariat@adoptiiromania.ro

ISBN: 978-973-0-05384-5

Manualul părintelui adoptiv

de Amy Neil Salter

-extras-

Este adopția potrivită pentru dumneavoastră?

*"...va fi important pentru toți cei interesați să fie realiști în admiterea faptului că traumele de lungă durată și persistente pot avea ca rezultat comportamente dificil de acceptat și de modificat."*¹

Desigur, există mulți copii care au nevoie de o familie iubitoare și sigură și e nevoie de mult mai mulți oameni care să fie părinți adoptivi. Dar acest lucru nu înseamnă *neapărat* că adopția este alegerea potrivită pentru toată lumea. Este important să cântăriți decizia de a adopta într-un mod logic și rațional, pentru a evita tentația de a vă lăsa influențați numai de emoții.

Faptul că citiți acest ghid înseamnă că aveți în vedere posibilitatea adopției. Este posibil să fi discutat deja cu familia despre multe dintre diferitele aspecte pe care le implică adopția. Dar, dacă nu știți prea multe despre adopție sau nu cunoașteți pe nimeni care să fi adoptat un copil, ați putea dori să vă gândiți la unele din următoarele întrebări.

De ce vreau/vrem să adopt/-ăm?

Nu putem ignora faptul că decizia de a avea copii, pe cale naturală sau prin adopție, răspunde unora dintre propriile noastre nevoi și dorințe de a deveni părinți și de a ne întemeia o familie. Până la urmă, este un proces natural în viață. Totuși, majoritatea copiilor ce așteaptă să fie adoptați au nevoi emoționale și fizice speciale și au nevoie de părinți ce își pot asuma obligația de a-i sprijini atât la bine, cât și la rău. Prin urmare, procesul adopției trebuie să se concentreze asupra nevoilor *copilului*, care trebuie satisfăcute într-o cât mai mare măsură.

Când începeți procesul de adopție, trebuie să fiți dispuși, de asemenea, să vă rezolvați propriile nevoi emoționale (de exemplu, probleme de atașament din propria copilărie, infertilitate, durerea provocată de pierderea unui copil, etc.) și trebuie să fiți siguri că adopția nu este doar un mod de a trece peste propriile dificultăți.

A fi părinte adoptiv este diferit de a fi părinte natural?

Da. Majoritatea copiilor care sunt adoptați au suferit abuzuri și/sau au fost neglijăți, într-o anumită măsură. Și toți copiii care au nevoie de adopție suferă din cauza traumei de a fi pierdut sau de a fi fost separați de familia biologică. Aceste evenimente afectează copiii de *toate* vârstele (chiar și sugari), în diferite moduri. Deși majoritatea copiilor își pot "reveni" de pe urma acestor experiențe odată plasați într-o familie iubitoare, este important să înțelegem că drumul spre recuperare poate fi dificil și frustrant, atât pentru copil, cât și pentru părinții adoptivi.

De asemenea, este important să înțelegem că, în special copiii mai mari (peste 3 ani), vor fi început

¹ S. Byrne, *Linking and Introductions, (Relaționare și metode de prezentare)* BAAF 2000

deja să-și dezvolte personalitatea și obiceiurile până în momentul adopției. Ca părinți, personalitatea și obiceiurile dumneavoastră încă îl vor influența pe copil, dar într-o măsură mai mică decât în cazul unui copil biologic.

Este mai "ușor" să fii părintele adoptiv al unui copil mai mare sau mai mic?

Cercetări recente² indică faptul că, în general, adopțiile de copii sugari sunt încununate de succes atât pentru copil, cât și pentru părinți. Totuși, nu există garanții că un copil mai mic va avea mai puține dificultăți decât unul mai mare. Chiar și sugarii pot suferi de pe urma traumelor sau a neglijării. Numai dumneavoastră puteți decide vârsta copilului pe care doriți să-l adoptați. Cel mai important lucru la care trebuie să reflectați este cum puteți să satisfaceți cel mai bine nevoile aceluia copil.

Copiii care au suferit traume, abuzuri și/sau au fost neglijați pot depăși aceste experiențe?

Da. Există numeroase dificultăți emoționale, fizice și de dezvoltare cu care se pot confrunta copiii ca urmare a abuzului sau a neglijării. În unele cazuri, asemenea experiențe pot afecta dezvoltarea fizică și realizarea conexiunilor neurale la nivelul creierului, astfel afectând emoțiile și comportamentul copilului. Studiile³ au arătat că, printr-un tratament adecvat (medical, psihiatric și/sau psihologic), aceste conexiuni neurale se pot forma, iar creierul poate fi ajutat să compenseze neglijarea din trecut.

Dacă vă gândiți să adoptați un copil, principalele două lucruri pe care trebuie să le țineți minte sunt:

- un cămin iubitor și care îi oferă siguranță îl va ajuta pe copil, dar este posibil să nu îi rezolve *toate* problemele - probabil va trebui să căutați ajutor și din alte surse; și
- rănile lăsate de abuz și neglijare sunt adânci - chiar și când copilul a părăsit mediul abuziv de la o vârstă fragedă.

Prin urmare, în calitate de părinți adoptivi, trebuie să privim realist propriile noastre așteptări cu privire la copil și la "recuperarea" sa. Poate dura mulți ani (poate o viață întreagă) până când copilul va putea trece peste efectele complexe ale traumei din prima parte a vieții.

² J. Castle *et al*, 'Infant Adoption in England', *Adoption and Fostering*, („Adopția sugarilor în Anglia”, *Adopție și asistență maternală*) 24:3, 2000

³ B. Perry, *Maltreated Children: Experience, brain development and the next generation*, (Copiii ce suferă de rele tratamente: *Experiență, dezvoltarea cerebrală și generația următoare*) W.W. Norton, New York, 1995

Pentru părinții adoptivi

Prin însăși natura sa, adopția este un proces ce prezintă avantaje și dezavantaje.

Experiența de a avea un copil, fie în mod natural, fie în urma adopției, reprezintă întotdeauna o călătorie în necunoscut - nimeni nu știe în ce măsură copilul său va avea dificultăți fizice sau emoționale. Totuși, din moment ce adopția este un *proces* prin care este adus un copil în casa și familia dumneavoastră, puteți fi destul de siguri că la un moment dat vă veți confrunța cu dificultăți mai mari sau mai mici.

Acceptarea este primul pas către o adopție "ușoară"

Primul pas către un proces de adopție cât mai ușor este acceptarea faptului că adopția unui copil este ceva diferit de nașterea unui copil. Va trebui să vă schimbați prejudecățile și așteptările cu privire la calitatea de părinte. Sperăm că informațiile din acest ghid vă vor ajuta să faceți față dificultăților de natură procedurală pe care le-ați putea întâlni. Dificultățile de natură emoțională inerente adopției sunt diferite - acestea sunt experiențe care vă pun la încercare și vă schimbă. Sunt experiențele despre care vom vorbi în această secțiune.

Și nevoile părinților adoptivi sunt importante

Adopția se concentrează asupra satisfacerii nevoilor copilului. Dar asta nu înseamnă că ar trebui să ignorăm nevoile părinților adoptivi. În definitiv, dacă nu vă îngrijiți de propriile nevoi fizice și emoționale, nu vă veți putea ajuta prea mult copilul.

Dar fiecare adopție este un eveniment unic și fiecare individ reacționează în mod diferit. Nu putem prevedea reacția emoțională a fiecăruia în timpul procesului de adopție, așa încât să putem oferi "răspunsuri" la orice problemă intervenită, însă putem descrie câteva sentimente *generale* pe care cei mai mulți părinți adoptivi le au și putem oferi câteva sfaturi *generale*. Deși este dificil să "evităm" anumite experiențe și sentimente în timpul adopției, simplul fapt că sunteți conștienți de posibilitatea de a avea aceste trăiri v-ar putea ajuta să treceți mai ușor peste anumite experiențe.

Să vorbim puțin despre „coborâșurile” prin care trec părinții adoptivi din punct de vedere emoțional. Cum v-ar putea ajuta acest lucru? Dacă nu ați adoptat încă un copil sau l-ați adoptat de curând, vă poate pregăti pentru aceste „coborâșuri” și probabil veți fi mai puțin surprinși atunci când vă veți confrunța cu ele. Dacă deja ați adoptat un copil, citind despre unele dintre cele mai des întâlnite trăiri cu care se confruntă părinții adoptivi ca urmare a procesului de adopție, vă veți mai liniști, știind că și alți părinți adoptivi au aceleași sentimente. Acest lucru vă poate spori încrederea în voi ca părinți adoptivi.

Sentimente cu care părinții adoptivi se confruntă în timpul procesului de adopție

Parentalitate „instantanee”. În ciuda lunilor (poate a anilor) petrecute făcând planuri pentru copilul adoptiv, este dificil să fii complet pregătit pentru sosirea copilului în casă. Vă puteți pregăti cu ușurință pentru nevoile fizice ale copilului. Dar să fiți gata pentru reacțiile emoționale ale copilului (indiferent de vârsta lui) și ale dumneavoastră este cu totul altceva. Acest lucru este valabil în special în cazul persoanelor sau al cuplurilor care n-au avut niciodată copii – biologici, în plasament sau adoptați. Primele câteva luni de după adopție vor fi foarte plăcute, dar pot aduce cu ele sentimente de vinovăție, depresie sau chiar panică. Întrebarea "Am făcut ceea ce trebuia?" s-ar putea să revină de multe ori după ce copilul va începe să locuiască cu dumneavoastră sau după aprobarea adopției.

Este important, în această etapă, să vă amintiți că sunteți un proaspăt părinte și că v-ați asumat o

provocare imensă. V-ar putea fi de ajutor să vă împărtășiți trăirile cu alții - în special cu alți părinți adoptivi. Este important să vă luați și un timp de „respiro” departe de copil, pentru a vă "odihni și recupera" după solicitarea pe care o presupune creșterea unui copil adoptiv.

"Împărțirea" copilului. Când copilul vine să locuiască cu dumneavoastră, tendința obișnuită este să-l „încorporați” în viața voastră de familie - practic să-l faceți să fie "al vostru". Poate fi dificil, în aceste momente, să vă reamintiți în permanență că punctul central al adopției este copilul și că va trebui să suportați anumite experiențe (cum ar fi vizitele asistenților maternali, etc.) care nu vă vor face plăcere, dar care pot fi în interesul copilului. De exemplu, poate fi dureros să vedeți cum copilul abia adoptat aleargă în brațele foștilor asistenți maternali sau să-l vedeți cum vă respinge în favoarea altor persoane pe care le cunoaște deja. În plus, copiii cu dificultăți de atașament știu foarte bine să manipuleze alți adulți în avantajul lor, în același timp respingându-vă pe dumneavoastră. După ce copilul va locui cu dumneavoastră, s-ar putea să fiți surprinși, derutați și frustrați în urma unor asemenea experiențe.

"Atașament? Ce atașament?" Vor fi momente când va trebui să vă confrunțați cu problema "iubirii" copilului dumneavoastră. Îl "iubiți"? Sau simțiți simpatie, empatie, aveți mai degrabă sentimentul responsabilității în locul unei iubiri necondiționate? Nu ați fi primul părinte care își pune aceste întrebări. Aceste sentimente apar fiindcă mulți dintre copiii neglijăți sau abuzați nu arată nicio vulnerabilitate - adică nu dau semne că ar avea într-adevăr "nevoie" de părinți. Astfel, s-ar putea să vi se pară dificil să iubiți un copil care nu pare să aibă "nevoie" de dumneavoastră.

În plus, copiii cu dificultăți de atașament pot adopta comportamente care să vă facă să vă simțiți respinși. În aceste momente, angajamentul dumneavoastră în calitate de părinte adoptiv este mai puternic decât orice sentiment - vă respectați acest angajament deoarece credeți în ceea ce faceți, credeți în copilul dumneavoastră și în capacitatea sa de a depăși dificultățile.

În aceste momente, este important să căutați sprijinul celorlalți - asistenți sociali, consilieri, specialiști în sănătate mentală, organizații care acordă sprijin post-adopție și alți părinți adoptivi. De asemenea, este foarte important să vă recunoașteți propriile sentimente pe care le aveți ca părinte adoptiv și nu uitați că, în calitate de părinți adoptivi, e posibil să nu ne fi început relația cu copiii cu o "dragoste" imediată. Probabil că, inițial, am simțit simpatie pentru copil, dar, în unele cazuri, dragostea adevărată - capacitatea de a-l iubi pe copil când acesta ne respinge - poate apărea după ani de zile.

De asemenea, nu uitați că mulți părinți adoptivi nu au beneficiat de o perioadă de sarcină sau de o „perioadă de apropiere” de sugar. Părinții copiilor adoptați după vârsta de doi ani și jumătate sau trei ani vor avea de-a face cu un copil care merge, vorbește, cu personalitate proprie, cu efecte complexe ale neglijării și/sau traumei timpurii. Prin urmare, va trece un timp până când veți stabili o legătură profundă cu copilul, așa cum și copilul va avea nevoie de timp ca să se atașeze de dumneavoastră.

"Să vă explic cum este cu adopția..." La puțin timp după ce au adoptat un copil, mulți părinți încep să-și înțeleagă copilul și învață cum să reacționeze la comportamentele diferite ale acestuia. Totuși, apar probleme atunci când ei încearcă să ajute lumea „din afară” să le înțeleagă copiii și nevoile acestora. Viața de zi cu zi poate deveni o serie de evenimente stresante dacă activități precum școala, întâlnirile cu bunicii sau chiar lecțiile de înot de după școală devin dificile, deoarece persoanele implicate nu înțeleg comportamentele copilului dumneavoastră. Poate că ezitați să discutați despre adopție cu aceste persoane, deoarece nu doriți să li se pară că oferiți "scuze" pentru comportamentul copilului dumneavoastră. Totuși, comunicarea deschisă este, adesea, cea mai bună politică. În general, lumea nu este conștientă de efectele traumei timpurii asupra copiilor. Explicându-le aceste efecte și celorlalți și "instruindu-i" cum să reacționeze mai bine față de copilul vostru, nu numai că vă veți ajuta copilul în prezent, dar îi veți ajuta și pe ceilalți să reacționeze mai bine față de el în viitor.

O problemă ce ține de vinovăție și furie. Este dificil să fii părintele unui copil cu probleme de atașament. În anumite momente, frustrarea și furia față de copil pot depăși niveluri pe care nu credeți că le veți atinge. Atunci, veți începe să vă puneți la îndoială abilitățile de părinte, să vă simțiți vinovat din cauza propriei furii și din cauza reacțiilor față de copil, să vă simțiți nepotrivit pentru sarcina de părinte adoptiv. Aceste sentimente pot fi întărite atunci când alte persoane binevoitoare din jur (bunici, prieteni, asistenți sociali, soț/soție) nu văd sau nu înțeleg comportamentele copilului. "De ce ești așa mânios?" întrebă ei. "De ce ești așa sever cu copilul tău?" Ei nu vă înțeleg emoțiile, deoarece nu petrec la fel de mult timp cu copilul ca dumneavoastră și nu înțeleg că acesta are comportamente de respingere față de părinte – principala persoană care îl îngrijește. Acestea vor fi momente de extremă frustrare și anxietate pentru dumneavoastră. Va fi important ca în asemenea situații să apelați la sprijinul oferit de organizațiile ce acordă asistență post-adoptie și serviciile disponibile.

Privind spre viitor, fără să uităm trecutul. Copilul vostru este adoptat și a avut anumite experiențe pe care nu le-ați trăit împreună, iar acesta este un lucru pe care nu-l puteți schimba niciodată. Adesea, părinții adoptivi ezită să discute cu copilul despre trecutul acestuia. Puteți chiar să nu vă simțiți confortabil în a discuta despre adopția copilului cu cei din jurul dumneavoastră. În special în primele luni după ce copilul este încredințat în vederea adopției, aveți tentația să uitați cu totul trecutul copilului, pentru a vă concentra asupra unui viitor comun.

Totuși, pentru a menține nevoile copilului în centrul atenției, este important să fiți atenți la semnalele copilului ce vă sugerează că este dornic să discute despre trecut. Detaliile pe care doriți să le discutați cu copilul și timpul alocat acestor discuții depind de vârsta copilului și de capacitatea sa de a înțelege anumite concepte. După ce copilul a locuit cu voi o vreme și atașamentul dumneavoastră se consolidează, va fi mai ușor să discutați despre trecut. Dacă vă concentrați asupra nevoilor copilului, veți găsi în curând echilibrul necesar pentru a accepta, într-un mod sănătos, lucruri legate de adopția copilului și trecutul lui. Pe măsură ce atașamentul copilului de dumneavoastră devine mai sigur, veți fi mai deschis la ideea contactului cu persoanele semnificative din trecutul copilului.

Pe scurt, este important să vă trăiți viața "normal" și să fiți conștienți de felul în care copilul își exprimă nevoia de a-și reafirma trecutul. Oferiți-i treptat informații copilului și veți recunoaște în curând semnele că acesta dorește să discute despre trecut.

Oferiți-i copilului informații în "porții" mici, în momentele potrivite: adesea, momentele întâmplătoare sunt cele mai bune - de exemplu: în mașină, pe drumul spre casă de la școală. Nu este nevoie să fie o discuție lungă, "pregătită". „Aprobarea” trecutului într-o manieră detașată va ajuta copilul să-și integreze povestea în viața sa și să-și construiască o imagine de sine sănătoasă și un simț al propriei identități.

Cum să faci evaluări de calitate

de Sylvia Barker, Sheila Byrne, Marjorie Morrison, Marcia Spence

-extras-

Nivelurile de înțelegere a adopției la copii

Nivelul 0: 0-4 ani

Copiii nu înțeleg adopția. Totuși, această etapă nu este lipsită de importanță sau de sens. În această etapă, copiii învață să împartă în categorii și învață să eticheteze ce este pozitiv și ce este negativ. Ei vor învăța, din indiciile nonverbale ale celor din jur, dacă adopția e un lucru bun sau rău. Sarcina părinților în această perioadă este să se obișnuiască cu folosirea cuvântului "adopție" și să înceapă să se simtă relaxați când se abordează subiectul adopției.

Nivelul 1: 4-6 ani

Copiii nu fac diferența între naștere și adopție ca mod de a intra într-o familie. Pentru ei, nașterea și adopția sunt echivalente sau cred că toți copiii se nasc cu niște părinți, apoi pleacă să locuiască cu alții. Copiii trebuie să fie pregătiți să răspundă întrebărilor altor copii. Părinții trebuie să le ofere o poveste simplă, cum ar fi: "Maria era prea tânără ca să fie mamă. Ea i-a ales pe Mama și pe Tata să-mi fie părinți fiindcă știa că voi fi întotdeauna special pentru ei."

Nivelul 2: 6-8 ani

Copiii fac o diferență clară între adopție și naștere ca moduri alternative de a intra într-o familie și acceptă relația cu familia adoptivă ca fiind permanentă, dar nu înțeleg de ce. Au dobândit o cunoaștere a ceea ce înseamnă biologic. Părinții simt nevoia să împărtășească copilului informații concrete (explicații mai sofisticate vor fi oferite în următoarea etapă). Copilul are nevoie să înțeleagă natura relațiilor din cadrul familiei adoptive, permanența acestora, motivele adopției și motivele părinților biologici de a renunța la copil. Copilului trebuie să i se permită să-și exprime sentimentele dacă pare să fie în dificultate.

Nivelul 3: 8-10 ani

Copiii fac diferența între adopție și naștere dar, acum, încep să pună în discuție permanența relației părintele adoptiv-copil. Părinții biologici sunt văzuți potențial ca revendicându-și copilul, la un moment dat, iar familia adoptivă este văzută potențial ca destrămându-se, ceea ce ar duce la abandonul copilului. În această etapă copiii încep să simtă empatie față de alți oameni și mulți încep să-și facă griji pentru părinții lor biologici, pentru cei adoptivi etc. Ei înțeleg că atât părinții biologici, cât și cei adoptivi, au simțit în trecut ce înseamnă pierderea, iar acest lucru poate că îi afectează. Această etapă de „suferință a adopției” implică o înțelegere mai profundă a adopției de către copil. În această etapă, părinților li se cere să ia inițiativa de a-și ajuta copilul să înțeleagă mai profund adopția. Ei trebuie să fie capabili să încurajeze copilul să-și exprime sentimentele. În această etapă, copilul adoptiv are nevoie de sensibilitate, răbdare, acceptarea sentimentelor sale și sprijin din partea părinților.

Nivelul 4: 10-12 ani

Descrierea dată de copil relațiilor din cadrul familiei adoptive este caracterizată de un simț al permanenței cvasilegal - invocând figuri autoritare precum judecători, avocați, doctori sau asistenți sociali, care, într-un fel, "fac" relația părinte-copil permanentă.

Nivelul 5: peste 12 ani

Relația din familia adoptivă este caracterizată acum ca fiind permanentă, implicând transferul legal al drepturilor și/sau al responsabilităților față de copil de la părinții biologici la cei adoptivi.

Preluat din materialul de seminar elaborat de Brodzinsky, 1990

Discutând despre adopție cu copilul adoptat

de Marjorie Morrison

-extras-

Când începem să discutăm despre adopție

De obicei, alegeam momentul când era înfășurată în prosop și stătea întinsă pe pat, după baie - un moment de siguranță. Desigur, nu se întâmpla după fiecare baie, dar, pe măsură ce a învățat să vorbească, mă întreba în acele momente despre vizitele mele la centrul de plasament, ca să o văd, și despre "ceea ce spuneam noi atunci". Ca multor copii, și ei îi place repetiția - pare că îi dă siguranță. La început, pentru ea era doar o altă poveste. Acum, este o realitate, una plăcută.

Deși în zilele noastre mult mai puțini copii sunt dați spre adopție, există mii de copii și adulți adoptați. Familiile sunt destul de diferite, cu mulți copii care trec prin experiențe cum ar fi separarea sau divorțul părinților, formarea de noi relații cu părinții adoptivi sau petrecerea unor ani ai copilăriei împreună cu un singur părinte. Știm că aceste subiecte sunt discutate mult mai mult acum decât în trecut, inclusiv în mod direct cu copiii implicați. Și despre adopție se discută mai deschis acum, atât în cadrul familiei, cât și în cadrul comunității mai largi, inclusiv în mass-media. Dar acest lucru nu înseamnă automat că părinților adoptivi le este mai ușor să abordeze un subiect atât de delicat și care vizează chiar esența vieții lor de familie.

Primul pas

Părinții adoptivi adesea își fac griji că nu vor spune "ceea ce trebuie". Ca adulți, putem fi conștienți de toate informațiile complexe pe care le avem și de volumul pe care simțim nevoia să îl împărtășim cu alții. Însă primul pas presupune stabilirea unei comunicări de bază despre adopție și ajutorarea copilului să înțeleagă că adopția este ceva despre care se poate discuta. Acest lucru este valabil fie în cazul în care copilul a intrat în familia dumneavoastră la scurt timp după naștere și se așteaptă ca voi să abordați acest subiectul, fie atunci când copilul a intrat în familie mai târziu, are o istorie de viață, însă trebuie să se convingă cum veți reacționa în calitate de părinți adoptivi. Primul pas înseamnă deschiderea unei uși către o zonă importantă din viața copilului vostru. Copiii explorează anumite aspecte în moduri extrem de diferite. Unii pun multe întrebări pentru un timp, apoi, își canalizează atenția spre altceva. Alții sunt mai precauți și se mulțumesc să știe foarte puțin, apoi, se întorc la preocupări mai familiare. Unii copii sunt conștienți sau simt că există zone întunecate care vor trebui explorate treptat, cu sprijinul vostru. În sfârșit, o imagine reală despre subiect este mai sănătoasă decât tot soiul de temeri sau fantezii nedefinite. Copiii mai mari pot câștiga încredere împărtășindu-vă amintirile, știind că îi veți asculta cu atenție. De asemenea, ei s-ar putea să dorească să țină anumite uși închise pentru un timp.

Pentru adulți, poate fi de folos dacă își aleg dinainte câteva cuvinte simple cu care să înceapă discuția sau identifică un eveniment declanșator util – atunci când subiectul poate fi abordat în mod firesc – poate o vizită la centrul de plasament sau o sărbătorire a hotărârii de aprobare a adopției. S-ar putea să fie nevoie să faceți o introducere sau să îndemnați un copil mai mare, care se poate simți la fel de stânjenit sau tensionat să aducă în discuție acest subiect, și care să fie mai puțin pregătit să caute

cuvintele potrivite.

Dacă transmiteți copilului un sentiment pozitiv în legătură cu adopția și acesta va crește știind că adopția lui a fost un lucru bun, această bază solidă îl va susține de-a lungul anilor. Oricare ar fi vârsta copilului, este foarte important să îi împărtășiți toate aceste informațiile cu multă căldură și afecțiune.

Dacă ați adoptat copilul când era sugar

Dacă ați adoptat copilul pe când acesta era încă foarte mic, puteți începe să discutați despre adopție la o vârstă fragedă. Adopția copilului va fi doar un fapt oarecare, ce va fi asimilat împreună cu toate celelalte informații. Copilul nu va înțelege ce înseamnă adopția, dar se va obișnui cu termenul ca fiind ceva pozitiv. Totuși, nu trebuie să insistați asupra adopției tot timpul. Dacă îi induceți ideea că adopția este ceva special și diferit, copilul s-ar putea să se aștepte la un tratament special! Câteva lucruri simple sunt suficiente pentru a-i explica faptul că el este adoptat și că a avut alți părinți înainte de dumneavoastră. Unii folosesc cărți disponibile în comerț, pe post de povești de adormit copiii, pentru a le prezenta situația; alții preferă să înceapă să alcătuiască propria poveste a copilului, folosind detalii de la începutul vieții copilului și "primele" fotografii cu el pe care le dețin.

Am fost surprins să văd cât de puțin o interesau pe fiica noastră întrebările și problemele mai delicate atunci când a început să pună întrebări, pe la 5 ani. Eram gata să-i țin o prelegere de o oră ca răspuns la întrebările ei. "De ce nu a putut Maria (mama ei naturală) să aibă grijă de mine?" S-a mulțumit cu un răspuns concis. Abia după câțiva ani a vrut să afle detalii.

Cum să-i numim pe părinții biologici

Noi am folosit termenul "părinte biologic" ca să desemnăm părintele care a dat naștere copilului. Depinde de voi ce termen folosiți: "primul părinte" este o opțiune, acest termen putând fi folosit și pentru a numi părinții divorțați ai prietenilor copilului vostru. Acest lucru îi va arăta că mulți alți copii au avut niște "primi" părinți. Alți părinți adoptivi spun că au evitat să folosească termenul părinte "nou" pentru ei, deoarece dădea impresia că sunt niște înlocuitori, iar ei doreau să fie recunoscuți și valorizați. Pentru copiii foarte mici, „mama care te-a ținut în burtică” este un termen foarte bun. Alți părinți adoptivi preferă să folosească numele mic. "Ai crescut în burtica Ioanei, apoi, ai venit la mami și la tati". Din motive evidente, termenul "părinte adevărat" pentru părințele biologic nu este o alegere bună, deoarece vă poate face să păreți mai puțin "adevărați". Aceleași dezavantaje le are și termenul "părinte natural".

Dacă ați adoptat copilul la vârsta de 1-3 ani

La această vârstă copiii sunt prea mici să înțeleagă ce înseamnă adopția sau să se poată exprima îndeajuns de bine ca să vă poată spune ce simt sau la ce se gândesc. Totuși, adopția unui copil de această vârstă necesită o planificare atentă, deoarece copilul este conștient de mutare. Pentru ei aceste momente pot fi foarte dificile și dureroase, așa că au nevoie de mult sprijin atât de la persoanele care i-au îngrijit până la adopție, cât și de la noii părinți adoptivi. Aceasta implică adesea găsirea unor modalități concrete de a-i ajuta să înțeleagă că ei vor rămâne cu familia adoptivă, unde se vor simți în siguranță. Cuvintele și acțiunile trebuie să se completeze reciproc, iar "adopția" presupune exact acest lucru. Dacă sunteți atenți la mesajele pe care le transmiteți preșcolărilor în timpul mutării acestora în familia dumneavoastră, veți porni pe drumul cel bun. Fotografiile din perioada de acomodare și, în

unele cazuri, vizitele la foștii îngrijitori pot ajuta la confirmarea informației oferite copilului și pot ajuta părintele să afle dacă acesta mai are întrebări

Vorbind despre adopție cu copiii mai mari

Adopția nu se referă doar la copiii mici. În ziua de azi, și copiii de vârstă școlară sunt adoptați. Acești copii află, de obicei când sunt în centrul de plasament/asistență maternală că nu mai există posibilitatea ca ei să revină la părinții biologici și li se prezintă perspectiva locuirii împreună cu părinții adoptivi. Astfel, la discuțiile inițiale despre adopție participă asistentul maternal și asistentul social al copilului. E bine ca părintele să știe exact ce s-a spus până atunci, ca să poată porni de la cuvinte și idei familiare copilului.

"El (asistentul social) a trebuit să-mi explice de câteva ori, apoi, i-am pus niște întrebări... Mi-a luat ceva timp. Nu mai conteneam cu întrebările, iar el îmi răspundea."

"Nu eram sigur ce înseamnă adopția, dar știam că este un loc unde voi sta și unde voi fi îngrijit."

"Am fost destul de surprins... Orice copil ar fi surprins să afle că părinții îl vor da altcuiva. Orice copil ar fi surprins."

"Era ca un vis... nu puteam înainta, iar totul se defășura foarte încet. Dar, pe de altă parte, dacă nu mă gândeam prea mult la asta, mergea destul de repede... Ca într-un vis. În derivă."

Ce spun copiii despre etapa de început a procesului de adopție, din *Ce spun copiii adoptați* (BAAF, 1999)

Deși mulți copii se simt ușurați atunci când li se oferă securitatea adopției sau sunt sperați să fie doriți, revendicați, perspectiva acestei schimbări poate genera sentimente contradictorii despre părinți. Când îi vorbim copilului despre adopție în aceste împrejurări, este important să nu punem copilul în situația de a "alege". Folosirea unor tehnici precum cele trei cercuri de mai jos pentru a defini părintele biologic, părintele legal și părintele care îl îngrijește efectiv pe copil îl pot ajuta pe acesta să înțeleagă că părinții lor biologici încă își mai găsesc un loc în viața lor, chiar dacă responsabilitatea lor legală se schimbă.

Aspecte ale parentalității

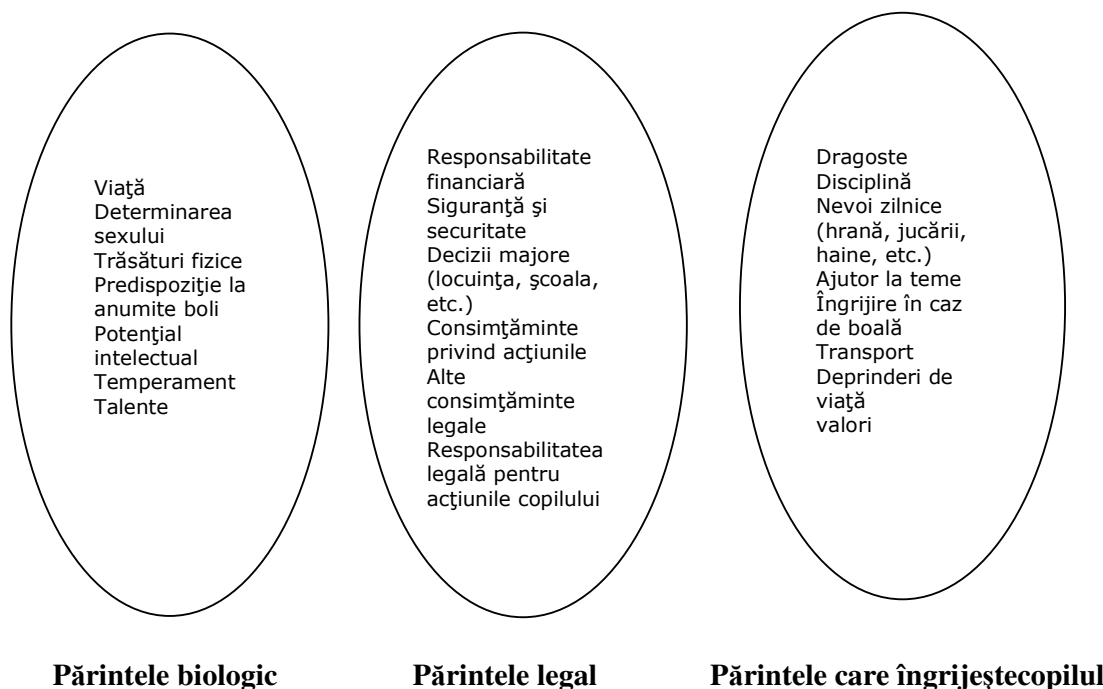

Figura de mai sus este preluată din *A Child's Journey through Placement (Călătoria copilului în interiorul sistemului de plasament)* de Vera Fahlberg (BAAF, 1994)

Asemenea idei îi pot ajuta pe asistenții maternali să le prezinte adopția copiilor pe care îi pregătesc să se mute. Alegerea momentului pentru orice discuție despre adopție este foarte importantă, deoarece aceste discuții pot crea speranțe și așteptări foarte mari. Un asistent maternal trebuie să lucreze într-o strânsă colaborare cu asistentul social al copilului, pentru a evita situația în care copilul să se simtă uitat sau să-și piardă încrederea în sine, mai ales atunci când nu se găsește o familie adoptivă destul de repede.

Pentru noii părinți adoptivi, întâlnirea cu un copil mai mare bine pregătit poate fi copleșitoare, mai ales dacă acel copil îi "acceptă" imediat. Dacă sunteți în această situație, pe lângă necesitatea de a afla totul despre trecutul copilului, este important să aflați ceea ce i s-a spus și să vă faceți și câteva posibile scenarii ale primei întâlniri.

Așa după cum știm că este important ca asistenții maternali să îi "permită" copilului să se mute în familia dumneavoastră, știm și că vă va fi de ajutor dacă puteți stabili o legătură clară între felul cum l-au pregătit aceștia pe copil și ceea ce puteți folosi dumneavoastră în primele etape ale adopției. În studiul efectuat de Caroline Thomas și Verna Beckford, intitulat *Ce spun copiii adoptați* (1999), autoarele au discutat cu 41 de copii cu vârste între 8 și 15 ani, care fuseseră adoptați la 5 ani sau peste. Aceștia au considerat prima parte a procesului de adopție cea mai dificilă. Copiii le-a fost greu să-și amintească primii pași; aveau doar amintiri vagi despre modul cum le-a fost prezentată ideea, iar modul în care fuseseră pregătiți diferă foarte mult.

Când intrați în viața copilului în calitate de părinte adoptiv, este bine să nu presupuneți că acesta a înțeles tot ce i s-a spus până la acel moment. De asemenea, este important să vă stabiliți cât mai repede disponibilitatea de a discuta despre povestea lui. Poate copilul nu va începe să vorbească despre adopție, dar e începutul comunicării **dumneavoastră** cu el.

Unul din aspectele pe care copiii mai mari și le amintesc despre adopție este faptul că un tribunal, în

urma unei proceduri legale, ia o decizie.

Ce nevoi au copiii în diferite momente

Fiicei noastre i-am prezentat situația treptat. Explicația că mama ei n-a putut avea grijă de cei șapte copii ai ei a fost suficientă la început, dar, curând, a vrut să știe *de ce* aceasta nu putea avea grijă de ei. Astfel, a aflat că tatăl ei era plecat de acasă mult timp, așa că mama ei trebuia să se descurce singură. Din nou, explicația a mulțumit-o pentru o vreme. Îl numea pe tatăl ei "rătăcitor"... Cu timpul, a dorit să știe de ce tatăl ei era plecat atât de mult și a trebuit să-i spunem că acesta fura și era trimis la închisoare. Am încercat să îi sugerăm că nu era un om rău, dar se droga și avea nevoie de bani pentru droguri. Acum, ea este total împotriva drogurilor, dar pare să-i considere pe cei care se droghează "proști", nu "răi".

În trecut, discuțiile cu copiii despre subiecte precum adopția sau istoria familiei lor ridica întrebări despre impactul unor asemenea informații asupra dezvoltării lor emoționale. Acum avem mult mai multe informații grație lucrărilor unui psiholog din Statele Unite, David Brodzinsky, el însuși părinte adoptiv. El a explicat ce înțeleg copiii prin prisma dezvoltării lor cognitive și afective. Devine evident că prezentarea și explicarea adopției este un proces ce se derulează pe tot parcursul copilăriei, până la maturitate, iar informațiile necesare depind de etapele recunoscute în dezvoltarea copiilor. Dezvoltarea unui asemenea cadru i-a ajutat treptat pe părinții adoptivi care trebuie să dea explicații copiilor. O vreme, oamenii și-au făcut griji că am exagerat, trecând de la a spune prea puțin și prea târziu la a spune prea mult, supraîncărcându-l pe copil cu informații. Unii părinți adoptivi își făceau griji când acei copii care păreau mulțumiți de explicațiile despre adopție au început să pună întrebări și să se arate îngrijorați după ce au mai crescut. În prezent considerăm această etapă ca fiind una normală în dezvoltarea capacității de înțelegere a individului.

Așa cum copiii au, în diferite momente, diverse sentimente față de adopția lor, și părinții pot avea sentimente variate, declanșate de diferitele etape. Atunci când ați făcut cererea de adopție probabil că ați discutat despre problemele legate de fertilitate care pot reveni. Uneori, acest lucru se poate întâmpla pe neașteptate și vă poate lua prin surprindere. Dar, gândindu-vă la toate etapele discuțiilor despre adopție - despre părinții biologici ai copilului și despre motivul pentru care ați decis să adoptați - puteți anticipa momentul în care vor apărea în prim-plan aceste probleme. De la dorințele copilului mic de a "crește în burtica dumneavoastră", trecând prin etapele de curiozitate și, probabil, de confuzie în legătură cu acești "alți" părinți, prin anxietățile adolescenților cu privire la sexualitate, până la ideea de a deveni bunici, probabil că veți face tot ce vă stă în putință să spuneți și să faceți ceea ce e corect față de voi copilul dumneavoastră, în același timp recunoscând în voi sentimente pe care nu doriți neapărat să i le transferați și copilului. Când este vorba de un cuplu ce a adoptat, e important ca partenerii să-și poată împărtăși sentimentele și să se sprijine reciproc. Prietenii apropiați și membrii familiei sunt, de asemenea, de ajutor.

Etapele de dezvoltare

Care sunt aceste etape și ce înseamnă ele pentru copiii adoptați și părinții lor? Copiii se dezvoltă în ritmuri diferite, așa că în continuare vă prezentăm un ghid orientativ al vârstelor la care intervin schimbările.

Copiii mici

Copiii mici, sub 4 ani, rareori înțeleg adopția. Cu toate acestea, nu înseamnă că nu are rost să le prezentăm această idee. Percepția copiilor se dezvoltă mai repede decât capacitatea lor de înțelegere a conceptelor și, la această vârstă fragedă, ei învață că sunt indivizi distincți, diferiți de ceilalți. Încep să conștientizeze, treptat, ceea ce sunt: băieți sau fete, culoarea părului, a ochilor, a pielii, atributele personale, rolurile familiale, cu ce se ocupă părinții lor, etc. Aceste diferențe pot avea atașate anumite valori, rezultate în urma conotațiilor atribuite de părinți și sentimentelor implicite. Termenul "adoptat" se încadrează între aceste diferențe și poate dobândi valoarea de "rău" sau "bun". La această vârstă fragedă, sentimentele care însoțesc cuvintele sunt cele mai importante, atât în crearea unei atmosfere pozitive legată de adopție, cât și în ajutarea copilului să-și dea seama că adopția este un subiect despre care se poate discuta cu ușurință. Desigur, pare ușor, dar nu este mereu așa în practică.

Pentru unii părinți adoptivi poate fi dificil deoarece aceștia s-au apropiat de copil atât de mult, încât le este greu să îi vorbească despre "alți" părinți sau despre faptul că nu ei au născut copilul. În cazul altora, faptul că, la o vârstă fragedă, copilul nu are nevoie de multe informații nu îi liniștește la gândul că în viitor vor fi nevoiți să îi comunice în viitor informații complexe despre trecutul copilului.

Povestea de viață a copilului dumneavoastră

Cu mult timp înainte să înceapă școala, copilul dumneavoastră vă va întreba „De unde vin eu?” Toți părinții se confruntă cu această întrebare. Puteți răspunde întrebărilor simple și directe, ca aceasta, într-un mod simplu și direct, de exemplu: „Ai crescut în burtica altcuiva și apoi ai venit în familia noastră”. Puteți construi pornind de aici, ajutându-vă de cărți ilustrate relevante dar, cel mai bine, spuneți-i copilului propria lui poveste, care va deveni, cu siguranță, povestea preferată. Dacă nu aveți cartea vieții copilului, începeți dumneavoastră să o elaborați.

În această situație, părinții caută adesea cartea "potrivită" pe care să o poată citi copilului lor, iar asta le poate fi de ajutor. Totuși, dacă sunteți îngrijorați, este bine să stabiliți mai întâi motivele îngrijorării, așa încât temerile adultului să nu se transmită copilului. Apoi, odată ce vă simțiți încrezător, veți găsi singur calea potrivită. Aceasta poate fi să îi citiți niște povești la culcare; unii părinți consideră această metodă prea "planificată" și preferă să creeze ocazii pentru a vorbi despre adopție, spre exemplu să se uită împreună la fotografii, să-și amintească clipele în care l-au văzut pentru prima dată, etc. Mulți părinți adoptivi găsesc că le este de ajutor să exerseze mai întâi, să se obișnuiască să spună cuvintele respective, să-și revizuiască povestea, să se simtă confortabil cu ceea ce spun și cu acceptarea faptului că nu sunt părinții biologici ai copilului.

Odată ajunși la vârsta de 4 ani, copiii pun multe întrebări despre bebeluși și se interesează de unde vin aceștia. Există multe asemănări între modul în care copiii învață despre adopție și despre reproducere și relațiile sexuale. Ei confundă adesea nașterea și adopția. În același timp, copiii își extind contactele cu adulții și cu alți copii, în special la locul de joacă și la școală, și probabil discutând despre adopție. Având în vedere că este greu să știe tot ce discută copiii, părinții adoptivi trebuie să fie conștienți că au nevoie și de sprijinul bunicilor și al altor membri ai familiei, al prietenilor apropiați, pentru confirmarea mesajelor transmise despre adopție. De asemenea, ei trebuie să fie gata să răspundă în cazul în care copiii aud comentarii mai puțin utile. Este bine să li se sugereze copiilor ce cuvinte să folosească pentru a explica prietenilor lor ce înseamnă adopția.

Părinții care au adoptat copii mai mari știu că în primii ani se pun bazele ideilor și ale concepțiilor pe care copiii și le formează despre propria persoană. Dacă există neînțelegeri și percepții greșite, schimbarea lor durează mult, deoarece copilul nu știe să se exprime sau este prea speriat. Siguranța adopției poate fi greu de înțeles de către o persoană adoptată care trăiește cu impresia că, inițial, nu a fost dorită, probabil fiindcă au fost răi sau le-au făcut probleme părinților biologici.

Copiii de vârstă școlară

De la 6 ani, copiii adoptați încep să înțeleagă, la un nivel simplu, ce înseamnă adopția și diferitele căi de a intra într-o familie.

Nu putem să ne așezăm cu toții și să-i zicem pur și simplu: "Avem ceva să-ți spunem". Subiectul trebuie abordat treptat. Faptele trebuie filtrate; unele vor veni ca răspuns la întrebări puse în timp ce încercați să traversați o stradă aglomerată sau în timp ce scrieți "La mulți ani" pe tort; altele va trebui să i le furnizați chiar voi, când apare ocazia.

Acesta este punctul de la care copilul începe să exploreze relațiile familiale, permanența relațiilor adoptive, motivele pentru care a fost adoptat și motivele pentru care părinții săi biologici au renunțat la el. Nu este un drum lin, ci unul format din trepte, pe măsură ce noi etape de dezvoltare sunt atinse.

O etapă importantă apare în jurul vârstei de 8 ani. Copiii își pot șoca părinții, uneori, prin modul direct în care fac afirmații concrete, ce sunt mult mai emoționante pentru adulți. Dar, pe măsură ce copiii cresc, devin și conștienți de complexitatea lucrurilor. Un subiect ar fi permanența relației adoptive, exprimat prin întrebări precum: "Ce se va întâmpla dacă părinții mei adoptivi pătesc ceva?" sau "Dacă situația mamei mele biologice se schimbă, va veni să mă caute?" De asemenea, copiii învață mai multe despre nevoile altor oameni, în special ale celor importanți pentru ei, și pot începe să se intereseze de sentimentele părinților biologici.

Abia pe la mijlocul perioadei școlare primare copiii pot înțelege pierderea presupusă de adopție. Astfel că este normal pentru copiii să treacă printr-o perioadă numită de Brodzinsky "doliu de adaptare", iar, pentru o vreme, să fie derutați sau nesiguri. Acest lucru poate fi îngrijorător pentru părinții adoptivi care nu sunt pregătiți pentru o asemenea situație. Discuțiile despre adopție, care păreau pozitive înainte, par acum să provoace probleme. Copiii pot deveni mai dificili, fără să dorească să vorbească despre asta. În această etapă, în cazul în care copiii au fost adoptați la o vârstă fragedă, ei vor fi împărtășit multe experiențe cu familia adoptivă, iar adopția va părea să își fi găsit locul între activitățile lor de zi cu zi. Prin urmare, nu este surprinzător ca părinții adoptivi să fie îngrijorați de această schimbare sau să considere că sentimentul de siguranță pe care au încercat să-l ofere în calitate de părinți este acum pus sub semnul întrebării. Uneori, această perioadă coincide cu aceea în care copiii sunt întrebați sau tachinați de ceilalți copii de la școală, care fac remarci negative în legătură cu adopția. Știm că nu îi putem proteja de anumite comentarii, dar trebuie să fim conștienți că ele pot spori nesiguranța copilului, iar acestuia îi este greu să le împărtășească părinților adoptivi. Adesea, este bine să contactăm unul din tot mai numeroasele servicii de consiliere post-adopție, fie pentru a discuta despre problemele personale, fie pentru a găsi un grup de suport pentru părinții adoptivi. Astfel, copilul dumneavoastră ar putea avea ocazia să întâlnească alți copii adoptați.

Acum, mai mult ca oricând, este important să acceptați trecutul copilului dumneavoastră și să dați dovadă de compasiune și înțelegere față de situația dificilă a părinților biologici ai copilului, pe care să o explicați acestuia fără să le criticați comportamentul.

Fiicea noastră, pe care am adoptat-o pe când era un bebeluș, îi place să-i tot repetăm povestea "ei", cu diferite detalii adăugate de fiecare dată. Cu mult înainte de a putea vorbi, și deci de a putea înțelege ce înseamnă adopția, știa că este "draga noastră fiică adoptată", în timp ce sora ei mai mare era "draga noastră fiică". A fost dintotdeauna conștientă că există o diferență, dar una care nu avea nicio influență

asupra dragostei noastre pentru amândouă. Mai târziu, când putea să întrebe despre adopție, am putut să-i spunem, foarte simplu, că sora ei a crescut în burtica mea, în timp ce ea a crescut în burtica Paulei.

În cazul în care copiii simt că părinții lor biologici sunt "răi", presupun că asta înseamnă că și ei sunt răi, sau că e vina lor că părinții nu i-au putut păstra. Va trebui să aveți mare grijă la explicațiile folosite. Dacă îi spuneți copilului că mama sa biologică era prea săracă pentru a-l păstra, acesta își va face griji că și dumneavoastră veți renunța la el dacă veți avea probleme financiare. Dacă îi spuneți că nu era și un tată, ca s-o ajute pe mama lui, ar putea întreba de ce prietenii lui cu un singur părinte nu au fost dați spre adopție. Va trebui, de asemenea, să găsiți un echilibru între aceste lucruri și acceptarea faptului că lucrurile nu mergeau foarte bine în familia biologică, așa încât adopția a fost spre binele lui. Apoi, puteți să-i vorbiți despre recunoștința și plăcerea pe care le simțiți ca părinte adoptiv al său.

Dacă ați adoptat un copil mai mare, aflat deja la vârsta școlară, acesta va avea amintiri ale unor experiențe care trebuie să se încadreze în tabloul noii vieți. Imagini și evenimente din trecut se pot ivi pe neașteptate, probabil în mod aleatoriu la început, dar copilul este la o vârstă la care acestea pot fi integrate în povestea lui mult mai coerent. Nu va fi ușor, nici pentru voi, nici pentru copilul vostru. Copiii mici nu sunt în capabili să pună în ordine toate lucrurile confuze sau neplăcute care li s-au întâmplat în trecut, așa că nu este de mirare că, atunci când aceste fragmente din experiențele anterioare revin, ele pot fi îngrijorătoare pentru o vreme. Cu timpul, copiii încep să recunoască sentimentele ambivalente manifestate cu privire la anumite evenimente și încep să vadă dincolo de mesajele simple, concrete. Această adaptare la realitate este una dintre etapele dificile ale creșterii.

Încercăm să fim foarte deschiși cu el și să îi răspundem la întrebări, dar, deoarece îl iubim foarte mult, ne doare când îl auzim spunând, din senin: "Aș vrea să mai pot locui cu Bunica Maria". Ni se pare o cruzime să-i explicăm că acest lucru nu este posibil și știm că el nu vrea să ne creadă.

Indiferent de vârsta la care au intrat în familia voastră, rezolvarea acestor probleme ar trebui să-i ajute pe copii să ajungă să le recunoască "dreptul" părinților adoptivi de a fi părinții lor, un drept ce derivă, mai degrabă, din grija pe care le-o poartă decât din legătura biologică. Luând în considerare toate acestea, adolescentul va avea o bază mai solidă în explorarea motivelor adopției, iar acest lucru va duce la un nivel de înțelegere mai bun la vârsta adultă.

Adolescența

Părinții adoptivi nu sunt singurii îngrijorați de o posibilă etapă agitată în timpul adolescenței copilului. Totuși, în cazul lor, se ridică o întrebare în plus: "Cât anume se datorează adolescenței și cât adopției?" Adolescenții au un număr de probleme comune. De exemplu, dorința de independență, combinată cu frica de separare, și dorința de a-și găsi un loc în lumea adulților, unde să fie acceptați; descoperirea identității proprii, a genului de adult care vor deveni; confruntarea cu sexualitatea lor în formare; interesul pentru aspectul fizic; învățarea despre stabilirea mai multor relații cu adulții, frica de respingere și altele. Nu este greu de observat că, între toate acestea, se regăsesc și aspecte legate de adopție. Dacă, printre toate acestea, curiozitatea adolescentului adoptat cu privire la originea sa atinge un punct culminant, s-ar putea să vă întrebați dacă aflarea de informații suplimentare sau poate contactul cu un membru al familiei lui biologice va ajuta la clarificarea întrebărilor sau va spori confuzia. Unii adolescenți pot fi foarte insistenți și agresivi cu privire la acest subiect. Orice ați spune, ei vor considera că vă opuneți. O bună soluție ar fi să aduceți un consilier post-adopție, care să fie acceptat ca o persoană obiectivă și care poate evalua efectul în ceea ce privește părinții biologici.

O relație puternică, bazată pe deschidere și încredere, vă va ajuta cu siguranță, în ciuda părerii de moment. În plus, e posibil să aveți nevoie chiar dumneavoastră de mai multe informații sau să simțiți nevoia să contactați pe cineva care are acces la aceste informații și vă poate ajuta să rezolvați diferitele probleme. V-ar putea fi de ajutor dacă ați relua discuțiile despre unicitatea fiecăruia dintre noi: cu toții moștenim câte ceva de la cei care ne-au dat viață; cu toții avem experiențe de viață diferite, în funcție de mediul și familiile în care creștem; cu toții avem diferite șanse să ne explorăm și să ne folosim talentele și abilitățile. Toate aceste lucruri - nu doar unul dintre ele - ne fac ceea ce suntem.

Adolescenților li se pare mai ușor să discute cu altcineva decât părinții despre lucrurile cele mai importante pentru ei. În acest caz, să nu vă simțiți jigniți. S-ar putea să aveți nevoie și voi de ocazii în care să compensați această situație și să vă simțiți siguri pe dumneavoastră în rolul de părinte adoptiv. Acest lucru vă poate ajuta să sprijiniți din toată inima încercările copilului de a îmbina toate preocupările sale, fără a fi nevoit să facă alegeri imposibile. Multe dintre îndoielile, dificultățile și dilemele care apar la adolescenții adoptați fac parte din procesul de maturizare.

Majoritatea adolescenților adoptați, cu ajutorul părinților adoptivi, vor depăși această etapă. Uneori, unii vor avea nevoie de spațiu pentru a-și rezolva anumite probleme și vor încerca să se detașeze de familia adoptivă. Întrucât acesta este de obicei un "test", este important să "țineți ușa deschisă". Adesea, în urma acestor acțiuni, adolescentul înțelege mai bine ceea ce a primit prin adopție. Unii adolescenți pot profita de pe urma întâlnirii cu alți tineri în aceeași situație. Acest lucru se întâmplă tot mai des, fie informal, prin legăturile pe care le-au stabilit părinții cu ajutorul grupurilor de suport, fie prin intermediul întâlnirilor organizate de organizațiile care oferă servicii de sprijin în adopție. Unii tineri adoptați, mai ales cei care au fost adoptați la vârste mai mari și au trecut devreme prin experiențe neplăcute, ar putea avea nevoie de consiliere și terapie suplimentare. Acest lucru este acum bine înțeles de specialiștii în adopție, care sunt bucuroși să fie abordați în asemenea probleme cât mai devreme și nu doresc ca familiile să aibă rețineri sau temeri că vor fi considerate "vinovate" sau că au eșuat.

Ați putea să contactați serviciile sociale locale sau departamentul de asistență socială pentru a afla informații despre serviciile de sprijin în adopție ori să aflați ce servicii de consiliere post-adopție sau grupuri de suport pentru părinții adoptivi sunt disponibile la nivel local.

La începutul acestui capitol, am menționat că aceste etape de dezvoltare au un caracter orientativ și că știm că nu toți copiii ajung la o anumită etapă la aceeași vârstă. Dezvoltarea multor copii dați spre adopție are loc cu unele întârzieri și nu toate acestea se pot recupera. Alți copii au o dezvoltare inegală - sunt foarte dezvoltați și competenți din punct de vedere social în raport cu vârsta lor, dar au probleme la școală și, uneori, se poartă ca niște copii mici. Copilul dumneavoastră de vârstă școlară poate da dovadă de o maturitate surprinzătoare în anumite privințe, poate înțelege foarte multe lucruri, în același timp având dificultăți de citire. Unii copii pot avea deficiențe majore. Multe idei similare pot fi adaptate pentru toți acești copii.

Diferite metode de comunicare

Deja ați aflat care sunt cele mai bune metode de a comunica cu copilul vostru, de cât timp are el nevoie ca să absoarbă informația și cum să interpretați reacțiile sale. Unii copii cu abilități de comunicare limitate pot fi foarte sensibili în „detectarea” anumitor sentimente. Copiii cu deficiențe fizice sau senzoriale pot folosi diferite metode de comunicare și au nevoie de mai mult timp, efort și imaginație pentru a vă împărtăși poveștile lor. Studii recente privind comunicarea în cazul copiilor cu dizabilități arată că, în general, se înregistrează puține diferențe între comunicarea cu aceștia și comunicarea cu orice alt copil. Unele din abilitățile de bază nu sunt greu de învățat, iar atitudinea este cea ce contează foarte mult.

Nu toți asistenții sociali cunosc acest domeniu, așa că, în cazul în care copilul dumneavoastră are vreo

dizabilitate, trebuie să verificați ce s-a făcut până în acel moment și să continuați, îndată ce vă familiarizați cu abilitățile copilului dumneavoastră.

Am scris o povestioară pentru fiica mea, intitulată "Emma este adoptată". Este foarte simplă, cu o propoziție sau două pe fiecare pagină și cu fotografii cu ea și cu noi. Spune povestea sosirii ei în casa noastră într-un mod foarte simplu, cu multe fragmente care se repetă. I-a plăcut întotdeauna. Într-o vreme, trebuia să i-o citim de șase ori pe zi. Acum, o știe pe toată, dar tot îi place să i-o citim, iar noi îi tot adăugăm noi pagini. Nu pot să mă gândesc la o metodă mai bună.

Din Să fim mai grijulii, de Argent și Kerrane

În cazul unor copii cu deficiențe de învățare, o poveste simplă trebuie să le fie repetată mai mult timp. Copilul va avea nevoie ca totul să fie clar și personal și să fie folosit numele său; este mai dificil să faci legătura cu o poveste despre o păpușă, un animal sau un copil cu alt nume. Mulți copii au nevoie de puțin mai mult timp ca să treacă prin diferitele etape de dezvoltare.

Cine este mama mea adevărată?

În cazul în care copilul pune întrebări cum ar fi: "Dar cine este mama mea adevărată?", este bine să răspundem prin niște întrebări simple, cum ar fi: "Cine te duce la culcare?", "Cine te duce la școală?", "Cine îți citește povești?", "Cine simți că este mama ta adevărată?", "Cine vrei să vină la tine când te trezești noaptea?" Desigur, doriți ca ei să înțeleagă și situația mamei biologice. Dacă abordați subiectul cu blândețe, veți descoperi că, probabil, copilul se poate obișnui cu ideea de a avea două mame, ambele reale în sensuri diferite.

Deși în această carte se vorbește despre cum să discutăm cu copilul despre adopție, dovezile ce reies din utilizarea tot mai intensă a serviciilor de suport post-adopție ne arată că această încercare de a dobândi mai multe cunoștințe continuă, pentru multe persoane adoptate, și la vârsta maturității.

Sally, de 11 ani, își văzuse mama (singurul părinte) luată de o ambulanță și știa că aceasta era moartă, deoarece așa spunea lumea. Sally avea dificultăți de învățare și nu înțelegea conceptul de moarte. Nu a fost dusă la înmormântare, deoarece nimeni nu voia să o supere. Din câte știa ea, mama ei nu se întorsese deoarece era supărată. Abia mult mai târziu, când a fost dusă să vadă mormântul, a înțeles de ce mama ei nu a mai putut avea grijă de ea. Atunci, a putut să treacă peste acest moment și să-și continue viața.

Cercetări recente în domeniul adopției, realizate de prof. David Howe, de la Universitatea din East Anglia, arată efectele pe termen lung. Este posibil ca persoanele ce au avut o adolescență foarte agitată să nu realizeze ce înseamnă adopția pentru ei până după vârsta de 20 de ani. De exemplu, unii adolescenți furioși, după ce au luptat pentru a fi independenți, pot ajunge în punctul "calmului de după furtună", când relația lor este mai relaxată. Probabil că abia atunci vor accepta faptul că au fost iubiți și doriți.